

Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1922 kl. 1/2 1 e. m.

Utlåtande, angående vissa framställningar rörande elfte huvudtiteln, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande rörande nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar angående elfte huvudtiteln.

A. **Civila pensionsväsendet.**

1:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 80, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen bemyndiga Kungl. Maj:t att till reglementet den 31 december 1919 (nr 878) för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. göra sådant tillägg, att de rättigheter och skyldigheter, vilka jämlikt kungörelsen den 22 juni 1920 (nr 380) angående tillägg till samma reglemente tillkomma befattningshavare hos hushållningssällskap och dem underlydande institutioner, må tillkomma jämväl befattningshavare vid sådana statsunderstödda kemiska stationer och frökontrollanstalter, som icke lyda under hushållningssällskap.

Ang. pensionering av befattningshavare vid sådana statsunderstödda kemiska stationer och frökontrollanstalter, som icke lyda under hushållningssällskap.

Utredningen i ärendet återfinnes i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 17 februari 1922, till vilket utskottet får hänvisa.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet anförts har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag, varför utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

2:o) I en inom andra kammaren av herr *Hedlund* i Häste väckt motion, nr 59, har hemställts, att »riksdagen måtte medgiva distriktsveterinären E. A. Bergstrands änka *Hilma Bergstrand*, född *Åslund*, att

Ang. pension åt distriktsveterinären E. A. Bergstrands änka.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 8 saml. 16 häft. (Nr 21.)

mot erläggande av vederbörlig engångsavgift till statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. erhålla pension från anstalten såsom om mannen vunnit delaktighet i densamma med ingången av år 1920.»

Beträffande motiveringen för yrkandet tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Hos utskottet hava vid ärendets behandling varit tillgängliga vissa intyg och andra handlingar, som styrka de av motionären lämnade uppgifterna.

Utskottet.

Då Bergstrand vid sin död icke var delägare i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., är hans efterlämnade änka icke berättigad att erhålla pension från nämnda anstalt. Med hänsyn till mannens långa verksamhet såsom distriktsveterinär och övriga föreliggande omständigheter finner utskottet emellertid synnerligen behjärtansvärt, att genom statens ingripande beredes henne något understöd, och anser utskottet detta böra ske på sätt motionären ifrågasatt, vilket jämväl överensstämmer med förliket års riksdags beslut i två liknande fall.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, med bifall till förevarande motion II: 59, må medgiva, att avlidne distriktsveterinären E. A. Bergstrands änka Hilma Bergstrand, född Åslund, må mot erläggande av vederbörlig engångsavgift till statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. erhålla pension från anstalten, såsom om mannen vunnit delaktighet i densamma med ingången av år 1920.

B. Militära pensionsväsendet.

Ang. pensionsförbättring åt förre verkmästaren K. A. Terning.

3:o) I en till riksdagen den 20 januari 1922 avlåten proposition, nr 23, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre verkmästaren å månadslönarstat vid flottans varv i Karlskrona *Karl Andersson Terning* må, räknat från och med den 1 juli 1921, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring med ett belopp av 910 kronor för år räknat, att utgå från anslag, som är eller må varda beviljat till pensionsförbättring för viss personal vid marinen och i samma ordning som fyllnadspension.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till ovan nämnda statsrådsprotokoll.

På de i statsrådsprotokollet anförda skäl har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

4:o) I en till riksdagen den 20 januari 1922 avlåten proposition, nr 24, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. sergeanten av första klassen vid Norra skånska infanteriregementet *J. Johansson* må från och med den 1 maj 1921 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,010 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från anslag, som för beredande av sådan pensionsförbättring beviljats eller kan komma att beviljas.

Ang. pensions-
förbättring
åt f. d.
sergeanten
J. Johansson

Utredningen i ärendet återfinnes i propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för ovan angivna dag, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet har på i statsrådsprotokollet anförda skäl ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och får alltså hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

5:o) I en till riksdagen den 3 februari 1922 avlåten proposition, nr 51, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att envar av f. d. tygverkmästaren vid artilleriets fabriker och tyganstalter *I. A. Wennerholm* och tygverkmästaren vid samma fabriker och anstalter *C. E. Åkerlind* må, Wennerholm från och med den 1 november 1921 och Åkerlind från och med dagen näst efter den, under vilken han efter uppnådd åldersgräns avgår från sin innehavande beställning, under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 1,250 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från anslag, som för beredande av sådan pensionsförbättring beviljats eller kan komma att beviljas.

Ang. pensions-
förbättring åt
tygverk-
mästarna
*I. A. Wenner-
holm och
C. E. Åkerlind.*

Till stöd för framställningen har återropats propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för ovan angivna dag, till vilket utskottet får hänvisa.

På de i statsrådsprotokollet anförda skäl har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Ang. ersättning till korpralen C. R. Johanssons änka och minderåriga barn.

6:o) Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten proposition, nr 58, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 10 februari 1922 föreslagit riksdagen medgiva, »att till den i följd av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring, avlidne korpralen Carl Robert Johanssons änka *Naëmi Johansson*, född Hammargren, och makarnas två minderåriga barn må — utan hinder därav, att korpralen Johansson avlidit efter utgången av den tid av två år från det sjukdomen blev känd, som angivits i § 4 av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppskada, ådragen under militärtjänstgöring, sådant detta författningsrum ursprungligen lydte — från beväringsskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill de enligt grunderna för nämnda förordning kunna anses berättigade».

Utskottet, som beträffande utredningen i ärendet tillåter sig hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll, hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition nr 58 må av riksdagen bifallas.

Ang. pensionsförbättring åt f. d. majoren P. G. R. Fellenius.

7:o) I en inom första kammaren av herr *Widell* väckt motion, nr 24, har hemställts, »att riksdagen måtte medgiva, att f. d. majoren vid kungl. Vaxholms kustartilleriregemente *Peder Gustaf Reinhold Fellenius* må erhålla pensionsförbättring enligt de i kungörelsen den 29 augusti 1919 stadgade grunder, utan hinder därav, att han vid avgången icke var i åtnjutande av tillfällig löneförbättring».

Beträffande den till stöd för yrkandet anförda motiveringen liksom i fråga om en vid motionen fogad bilaga får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Av vad som anförts i motionen ävensom av för utskottet tillgängliga handlingar framgår, att *Fellenius*, som den 23 september 1920 uppnådde den för rätt till pension jämte fyllnadspension såsom major vid kustartilleriet stadgade levnadsåldern och då var i åtnjutande av tillfällig löneförbättring, varit berättigad att erhålla pensionsförbättring

enligt kungörelsen den 29 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid marinen, därest han vid nyssnämnda tidpunkt erhållit avsked från sin beställning. Fellenius, som ägde rätt till ett s. k. respitår, ingav emellertid ansökan om avsked först i april månad 1921, och då han under tiden av kontrollstyrelsen inkallats till tjänstgöring såsom överkontrollör vid brännvins- och maldryckstillverkningen i Värmlands län och härigenom gått förlustig rätten till tillfällig löneförbättring, kunde han vid avskedstagandet i april 1921 på grund av bestämmelsen i § 4 av berörda kungörelse, att ifrågakvarande pensionsförbättring tillkommer endast den, som vid avgången åtnjuter tillfällig löneförbättring enligt av riksdagen år 1918 eller senare godkända grunder, icke komma i åtnjutande av den pensionsförbättring av 1,300 kronor för år, vartill han eljest varit berättigad. En av Fellenius hos Kungl. Maj:t gjord ansökning härom föranledde icke någon åtgärd.

Av vad i ärendet förekommit synes det utskottet uppenbart, att den tillämpning av ifrågakvarande bestämmelse, som i förevarande fall ägt rum, vid författningens tillkomst icke varit avsedd. Detta torde även framgå av den motivering för bestämmelsen i fråga, som anförts av arméns och marinens avlöningssakkunniga i deras den 14 februari 1919 avgivna betänkande rörande pensionsförbättring för viss personal vid armén och marinen och vilken även i motionen återgivits. På grund härav finner utskottet i likhet med motionären det vara obilligt, att Fellenius på grund av dröjsmålet med ingivande av avskedsansökan skall gå förlustig den pensionsförbättring, vartill han eljest varit berättigad. Utskottet har därför ansett sig böra tillstyrka bifall till motionen.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till förevarande motion I: 24, må medgiva, att f. d. majoren vid kungl. Vaxholms kustartilleriregemente Peder Gustaf Reinhold Fellenius må erhålla pensionsförbättring enligt de i kungörelsen den 29 augusti 1919 stadgade grunder, utan hinder därav, att han vid avgången icke var i åtnjutande av tillfällig löneförbättring.

C. Allmänna indragningsstaten.

I. Ang. justitiedepartementet.

Ang. årligt
understöd
åt vakt-
konstapels-
änkan Karo-
lina Charlotta
Ulrika
Johansson.

8:o) I en inom andra kammaren av herr *Granath* väckt motion, nr 61, har hemställts, att riksdagen ville medgiva, »att vaktkonstapelsänkan *Karolina Charlotta Ulrika Johansson*, född Neukammar, må, så länge hon förbliver i sitt änkestånd, från och med den 1 januari 1922 å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 240 kronor».

Beträffande motiveringen för detta yrkande ävensom i fråga om de vid motionen fogade bilagorna får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Riksdagen har vid flera föregående tillfällen beviljat pensioner av statsmedel åt efterlämnade änkor efter avlidna vaktkonstaplar i fångvårdens tjänst, vilka vid sin död icke varit delaktiga i civilstatens änke- och pupillkassa. På grund härav vill utskottet förorda, att sådan pension beredes även änkan *Johansson*; och torde pensionen, såsom tillförne i liknande fall skett, böra bestämmas till 240 kronor årligen.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 61, må medgiva, att vaktkonstapeln *Karl Johan Johanssons* änka *Karolina Charlotta Ulrika Johansson*, född Neukammar, må, så länge hon förbliver i sitt änkestånd, från och med den 1 januari 1922 å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av tvåhundrafyrtio kronor.

II. Ang. utrikesdepartementet.

Ang. pension
åt press-
ombudet i
London *H. F.*
Vallentins
änka, *Agnes*
Eliza Mary.
f. Hartwig.

9:o) Kungl. Maj:t har i en till riksdagen avlåten proposition, nr 79, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 3 februari 1922 föreslagit riksdagen medgiva, att pressombudet vid beskickningen i London *Hugo Ferdinand Vallentins* änka *Agnes Eliza Mary*, född *Hartwig*, må från och med den 1 april 1921 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

I ovanberörda statsrådsprotokoll har herr statsministern och ministern för utrikes ärendena anfört följande:

»Vid en ålder av nyss uppnådda 60 år avled den 25 februari 1921 pressombudet vid beskickningen i London Hugo Ferdinand Vallentin, efterlämnande sin hustru Agnes Eliza Mary, född Hartwig, som fortfarande vistas i London.

Vallentin hade innehaft sin berörda anställning från och med den 29 mars 1909 samt hade därför uppburit arvode, som från början utgått med £ 1,000 om året, vari då skulle ingå kostnaderna för alla slags med postens riktiga skötande förenade expenser. Med levnadskostnadernas stegring under krigsåren och med de hastiga växande anspråk, som Vallentin då ansåg sig bära i görligaste mån söka fylla både i fråga om representation gent emot den inflytelserika bekantskapskretsens han småningom förstått skaffa sig inom den brittiska tidningsvärlden och gent emot landsmän, vilka han i London alltid tjänstvilligt gick till handa med råd och dåd, blev detta arvode i ett för allt så uppenbart otillräckligt att en höjning ansågs bära beviljas. Arvodet uppgick därefter under åren 1919 och 1920 till 24,250 kronor samt var avsett att från och med den 1 januari 1921 utgå med 26,000 kronor för år räknat. Såsom pressombud hade Vallentin till uppgift att noggrant följa med den periodiska pressen i Storbritannien och Irland, särskilt med avseende på allt som kunde vara av intresse för Sverige, att hålla beskickningschefen underkunnig härom, att stå till hans förfogande såsom förmedlare till pressen, att kontrollera uppgifter om Sverige och svenska förhållanden i denna press och rätta oriktiga uppgifter därom, samt vidare att i största möjliga utsträckning i pressen och annorlunda i publiciteten sprida upplysningar om Sverige och svenska förhållanden.

Uti en den 17 april 1921 dagtecknad skrift har änkefru Vallentin hemställt, att åt henne måtte beviljas någon pension. I skrivelsen framhålls, huru som fru Vallentin, förutom en pension från Publicistklubbens pensionskassa, endast hade att leva av vad som komme att inflyta efter försäljningen av boets lösöre, samt att hon fått betala arvsskatt i både England och Sverige; då hon vore 63 år gammal, kunde hon ej heller beräkna att själv bidra till sitt uppehälle, varför hennes ställning vore bekymmersam.

Kungl. Maj:ts minister i London har, med översändande av berörda skrivelse, förklarat sig kunna bestyrka de i densamma lämnade uppgifterna angående fru Vallentins ekonomiska ställning, samt upplyst, att den kort efter skrivelsens dagtecknande hållna auktionen å boets lösöre lämnat en behållning av endast £ 1,040.

Enligt uppgift från Publicistklubben uppgår den av Svenska publicisternas pensionskassa åt fru Vallentin beviljade pensionen till 1,250 kronor om året.

Statskontoret har uti infortrat utlåtande anfört följande: Statskontoret tillåte sig erinra därom, att änka efter person, som icke varit delägare i civilstatens änke- och pupillkassa, plägade tillerkännas årligt understöd av statsmedel, endast då mannen under lång tid utfört arbete i statens tjänst och hans därunder åtnjutna avlöningsförmåner icke ansåges hava kunnat medgiva, att viss del därav avsatts för pensionsändamål samt då änkan befunne sig i betryckta ekonomiska förhållanden och på grund av hög ålder eller försvagad hälsa vore urståndsatt att sig själv försörja. Vad nu förevarande fall beträffade hade Vallentin arbetat i statens tjänst under ej fullt 12 år och hade därvid uppburit

arvode med lägst £ 1,000 och högst 26,000 kronor. Någon uppgift rörande behållningen i boet syntes ej hava lämnats, men hade det meddelats, att försäljningen av boets lösöre givit en behållning av £ 1,040. Vidare åtnjöte fru Vallentin pension från Svenska publicisternas pensionskassa till belopp av 1,250 kronor årligen. Med hänsyn till ovanberörda förhållande kunde enligt statskontorets mening i förevarande fall knappast sådana omständigheter anses föreligga, att pension av statsmedel borde hos riksdagen utverkas.

Visserligen sträckte sig såsom av det nyss sagda framgår Vallentins verksamhet i statens tjänst icke utöver ett större antal år, men dessa, särskilt de sista fem å sex åren, voro däremot så mycket mera arbetstyngda och brydsamma. Det arbete, som under världskriget och därefter av Vallentin utfördes, därvid han mången gång ställdes inför särdeles ömtåliga situationer, var synnerligen krävande och ansvarsfullt. Tack vare emellertid den sällsynta duglighet, som Vallentin vid sitt uppdrags fullgörande ständigt ådagalade, och för vilken han från de mest skilda håll undfick obetingat erkännande, gjorde han under hela sin tid i London och alldeles särskilt under krigsåren vårt land synnerligen stora tjänster.

Med hänsyn härtill har jag ansett det icke vara med statens värdighet förenligt att lämna hans änka utan hjälp, då hon därav är i trängande behov. Med anledning av statskontorets yttrande, att någon uppgift rörande behållningen i boet efter Vallentin icke syntes hava lämnats, vill jag erinra därom, att Kungl. Maj:ts minister i London förklarar sig bestyrka de av änkefru Vallentin lämnade uppgifterna angående hennes nuvarande ekonomiska ställning. Av dessa framgår, att i boet ej funnits annan nämnvärd behållning än lösöret. Jag kan emellertid personligen vitsorda, att Vallentin ansåg sig hava genom att till detta förvärva talrika föremål av särskilt värde sörjt för en icke helt obetydlig kapitalbehållning i händelse han avlede före sin hustru. Boet måste nu emellertid realiseras under en svår depressionstid, varigenom som behållning inflöt blott en bråkdel av dess värde under mera normala tider.

Med hänsyn till vad jag sålunda anfört har jag ansett det vara med biligheten överensstämmande, att änkefru Vallentin beredes en årlig pension, att från och med den 1 april 1921 utgå från allmänna indragningsstaten till belopp, som jag finner mig böra föreslå till 1,200 kronor för år räknat.»

Utskottet.

Då Vallentins änka icke lagligen är berättigad till pension och i övrigt några omständigheter icke anförts, vilka synas böra föranleda till beviljande av understöd från statens sida, har utskottet, som icke heller funnit sig övertygat, att något verkligt behov av understöd är för handen, ansett sig böra avstyrka bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Utskottet hemställer alltså,

att Kungl. Maj:ts proposition nr 79 icke må av riksdagen bifallas.

III. Ang. försvarsdepartementet.

10:o) I en till riksdagen den 20 januari 1922 avlåten proposition, nr 22, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att tillsyningsmannen å batterivärn Bollösund inom Karlskrona fästning *Carl Fredrik Westin* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller avsked från sin tjänst, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 400 kronor.

Ang. pension
åt tillsynings-
mannen C. F.
Westin.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

11:o) I en till riksdagen den 27 januari avlåten, till bankoutskottet hänvisad proposition, nr 29, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att envar av förmännen *Carl Gustaf Lindström* samt daglönarna *Per Johan Eriksson, Carl Magnus Carlsson, David Lindgren, Carl Otto Holmberg, Johan Wernström, Olof Larsson-Gudin, Per Adolf Leonard Johansson, Karl Gustaf Andersson* och *Carl Johan Wanselius* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhållit avsked från sin anställning vid flottans varv i Stockholm, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension, Lindström med 550 kronor, Eriksson, Carlsson, Lindgren och Holmberg med 450 kronor, Wernström med 400 kronor samt Larsson-Gudin, Johansson, Andersson och Wanselius med 350 kronor, under iakttagande, att envar av nu ifrågavarande pensionstagare skall vara skyldig att å pensionen och därå belöpande dyrtidstillägg vidkännas avdrag med belopp, som vederbörande uppburit i understöd på grund av ovan omförmälda brev den 25 november 1921.

Ang. pen-
sioner å all-
männa in-
dragnings-
staten åt vissa
f. d. dag-
lönare vid
marinen.

Utredningen i ärendet återfinnes i ovannämnda statsrådsprotokoll, till vilket utskottet tillåter sig hänvisa.

Vid granskning av Kungl. Maj:ts förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma, varför utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Ang. fyllnads-
pension å all-
männa in-
dragnings-
staten åt löjtnanten H. Sjöholms änka och minderåriga barn.

12:0) I en till riksdagen avlåten, den 27 januari 1922 dagtecknad proposition, nr 30, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att löjtnanten vid Positionsartilleriregementet H. Sjöholms änka *Ester Sjöholm, född Schoultz*, och makarnas minderåriga barn *May Ester Harriet* och *Stig Harry* må, utöver dem författningsenligt tillkommande pension och pupilltillägg från arméns nya änke- och pupillkassa, från och med den 1 september 1921 komma i åtnjutande av pensioner å allmänna indragningsstaten, änkan så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd med 1,250 kronor årligen samt vardera av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med 225 kronor årligen, under iakttagande, att å ifrågavarande pensioner och därå belöpande dyrtidstillägg avdrag skall göras med belopp, som må hava utbetalts jämlikt i statsrådsprotokollet omnämnt brev den 22 december 1921.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, bland annat, att Sjöholm den 2 augusti 1921 omkommit vid flygolycka å Malmslätt samt efterlämnat änka och två minderåriga barn utan några tillgångar ävensom att Kungl. Maj:t genom beslut den 22 december 1921 — med hänsyn till föreliggande bevekande omständigheter funnit gott medgiva, att i avräkning å de tilläggs pensioner, inberäknat därå belöpande dyrtidstillägg, som efter framställning av Kungl. Maj:t kunde varda av riksdagen beviljade änkan Sjöholm och hennes två barn, finge, räknat från och med den 1 september 1921, tillisvidare och intill dess riksdagens beslut föreläge, till dem utbetalas ett belopp av 250 kronor vid utgången av varje månad, att tillisvidare bestridas av lantförsvarets anslag till extra utgifter.

Beträffande den i ärendet förebragta utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Under erinran om av riksdagen tidigare fattade beslut i liknande fall får utskottet, som icke funnit anledning till anmärkning mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

13:o) Med biträdande av vad Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 20 januari 1922 avlåten proposition, nr 31, under punkterna 1:o—10:o föreslagit och med hänvisning till den i sagda proposition lämnade utredningen i förevarande ärenden får utskottet, under erinran jämväl om av riksdagen tidigare fattade beslut i liknande fall, hemställa,

Ang. pension å allmänna indragningsstaten åt vissa i lantförsvarets tjänst anställda personer.

att riksdagen må medgiva,

a) att sadelmakeriarbetaren vid arméns sadelmakeriverkstad å Fredrikshov Karl Ludvig Holmgren må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin anställning, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sjuhundra kronor;

b) att skrädderiarbetaren vid Kalmar regemente Gustaf Adolf Edh må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att pensionen jämte vad av honom åtnjutes från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till sammanlagt sjuhundra kronor;

c) att skrädderiarbetaren vid Hallands regemente Johan Alfred Blomgren må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sjuhundra kronor;

d) att skomakeriarbetaren vid Skånska husarregementets intendenturverkstäder Janne Nilsson må från och med månaden näst efter den, under vilken han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av niohundra kronor;

e) att gesällen vid arméns intendenturförråds i

Stockholm bageriavdelning Carl Edvard Granqvist må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid intendenturförrådet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor;

f) att parkstäderskan vid krigsskolan Hilda Bröderman må från och med månaden näst efter den, under vilken hon entledigas från sin anställning vid krigsskolan, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av trehundrafemtio kronor;

g) att förre stenarbetaren vid Borghamns kalkstensbrott Carl August Eriksson Pylad må från och med den 1 januari 1922 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av fyrahundra kronor;

h) att envar av tygarbetarna vid Karlsborgs tygstation August Svensson Runnqvist och Gustaf Edvin Dahlqvist må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid tygstationen, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sjuhundra kronor;

i) att skrädderarbetaren vid Upplands artilleriregemente Jakob Stahre må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid regementet, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor; samt

j) att skrädderarbetaren vid Fälttelegrafkåren Axel Emil Lindqvist må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid kåren, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

Ang. pension å
allmänna in-
dragnings-
staten åt
förre dag-
lönaren
A. I. R. Hall-
ström.

14:o) I en till riksdagen den 27 januari 1922 avlåten proposition, nr 37, har Kungl. Maj:t, under återropande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att förre daglönaren vid flottans varv i Karls-

krona *August Isidor Reinhold Hallström* må från och med den 1 mars 1920 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 520 kronor.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Hallström år 1903 i tjänsten ådragit sig en skada å ena ögat, på grund varav han förlorat synen å detta öga, men att han icke är berättigad till ersättning i anledning av sagda skada, ävensom att han år 1920 måst på grund av sjukdom avskedas utan att hava uppnått den för rätt till pension stadgade levnadsåldern. Kungl. Maj:ts framställning avser beviljandet åt Hallström av ett årligt understöd till det belopp, som med hänsyn till hans tjänstetid skulle tillkommit honom, därest han vid avskedet uppnått föreskriven levnadsålder.

Beträffande utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till ovan angivna statsrådsprotokoll.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer sålunda,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

15:0) I en till riksdagen den 3 februari 1922 avlåten proposition, nr 52, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att löjtnanten vid Jönköpings regemente G. V. Gabrielsons änka *Anna Katarina Gabrielson, född Nilsson*, må, utöver henne författningsenligt tillkommande pension från arméns nya änke- och pupillkassa, från och med den 1 augusti 1921, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,250 kronor.

*Ang. fyllnads-
pension å
allmänna
indragnings-
staten åt
löjtnanten
G. V. Gabriel-
sons änka.*

Av handlingarna i ärendet framgår, bland annat, att Gabrielson den 6 juli 1921 omkommit vid flygolycka å Malmslätt samt efterlämnat änka i behövande omständigheter.

Beträffande den i ärendet förebragta utredningen i övrigt får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet.

Under erinran att den föreslagna pensionen beräknats efter samma grunder, som tidigare vunnit tillämpning i liknande fall, hemställer utskottet,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Ang. pension
åt verkmästare
B. J.
Ljungberg.

16:o) I en till riksdagen avlåten, den 10 februari 1922 dagtecknad proposition, nr 66, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att verkmästaren *B. J. Ljungberg* må från och med månaden näst efter den, varunder han erhåller avsked från sin anställning hos arméns kasernbyggnadsnämnd, under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 1,300 kronor.

Utskottet, som beträffande utredningen i ärendet tillåter sig hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll, hemställer,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må av riksdagen bifallas.

Ang. understöd till avlidne daglönaren *G. E. Aronssons* änka och minderåriga barn.

17:o) I en till riksdagen avlåten proposition, nr 82, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne daglönaren vid flottans varv i Karlskrona *Gustaf Emrik Aronssons* änka *Bernhardina Natalia Aronsson*, född *Karlsson*, och makarnas minderåriga barn *Greta Viola Elisabet*, *Karl Gösta Gerhard* och *Erik Gunnar Vilhelm* må från och med den 1 januari 1921 komma i åtnjutande av understöd å allmänna indragningsstaten, änkan så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd med 225 kronor årligen samt ett vart av barnen till och med det år, varunder det fyller 18 år, med 150 kronor årligen.

Utredningen i ärendet återfinnes i det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 17 februari 1922, till vilket utskottet får hänvisa.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts framställning och hemställer förty,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 82 må av riksdagen bifallas.

Ang. pension åt skräddaremästaren *A. Andersson*.

18:o) I en inom andra kammaren av herr *Billqvist* väckt motion, nr 6, har hemställts, »att riksdagen ville bevilja skräddaremästaren *Alfred Andersson*, Karlsborg, en årlig pension av 600 kronor att utgå från och med innevarande år under hans återstående livstid.»

Beträffande motiveringen för detta yrkande ävensom i fråga om de vid motionen fogade bilagorna får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Andersson, som är född den 31 oktober 1855, under sammanlagt mer än 34 år varit anställd vid Göta ingenjörkårs verkstad å Karlsborg, därav de senaste tjugo åren såsom mästare vid skradderiverkstaden, att han sedan ett år tillbaka lider av sådan nedsättning i synförmågan, som gör honom varaktigt oförmögen till arbete i sitt yrke, samt att han saknar tillgångar för sitt uppehälle.

Anderssons anställning har icke varit av den art, att den berättigar till pension av statsmedel. Med hänsyn till hans långvariga arbete i statens tjänst vill det likväl synas billigt, att ett understöd av allmänna medel beredes honom, då han av ålder och sjuklighet är oförmögen till vidare arbete. Riksdagen har också tidigare i liknande fall beviljat pensioner. Mot det av motionären föreslagna beloppets storlek har utskottet icke haft något att erinra. Pensionen torde böra anvisas å allmänna indragningsstaten. Då det icke av handlingarna framgår, huruvida Andersson ännu entledigats från sin anställning, torde emellertid beloppet böra bestämmas att utgå från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats, dock tidigast från och med ingången av år 1922.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II:6, må medgiva, att skraddaremästaren vid Göta ingenjörkår Alfred Andersson må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigats från sin anställning vid kåren, dock tidigast från och med den 1 januari 1922, under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

19:0) I en inom andra kammaren av herr *Magnusson* i Skövde väckt motion, nr 25, har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja skradderiförmanen vid intendenturens 2. skradderiverkstad å Karlsborg, *August Kjellberg*, en årlig pension av 600 kronor från den dag, han frånträder sin anställning som skradderiarbetare i kronans tjänst.»

Ang. pension
åt skradderi-
förmanen
A. Kjellberg.

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Kjellberg, som är född

Utskottet.

den 15 augusti 1858, under sammanlagt något mer än 31 år varit anställd som skrädderiarbetare vid olika, armén tillhörande verkstäder, senast vid intendenturkompaniet å Karlsborg, där han under det sista året fungerat såsom verkstadens föreståndare, att han uppsagt sig till lämnande av sin befattning från och med den 1 juni 1922, att hans kroppskrafter på grund av sjuklighet äro nedsatta, att han är mindre bemedlad samt att han har hustru, som är sjuklig och i behov av ständigt tillsyn.

Med hänsyn till Kjellbergs långvariga verksamhet i statens tjänst synes det billigt, att han beredes något understöd av allmänna medel, då han lämnar sin anställning. Det i motionen föreslagna pensionsbeloppet synes med hänsyn till tjänstetiden vara lämpligt avvägt, och har utskottet fördenskull icke något att erinra mot detsamma. Understödet torde böra anvisas att utgå från allmänna indragningsstaten.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II:25, må medgiva, att föreståndaren vid Intendenturkompaniets å Karlsborg skrädderiverkstad August Kjellberg må från och med månaden näst efter den, varunder han entledigas från sin anställning vid kompaniet, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av sexhundra kronor.

Ang. höjd
pension åt
förre arbetaren
C. A. Ekegren.

20:o) I en inom andra kammaren av herr *Karlsson* i Vadstena väckt motion, nr 15, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att den till f. d. arbetaren vid Borghamns kalkstensbrott, *C. A. Ekegren*, vid 1920 års riksdag beslutade pensionen 300 kronor måtte från och med den 1 januari 1922 höjas med 100 kronor till 400 kronor.

Beträffande motiveringen för detta yrkande ävensom i fråga om en motionen bifogad avskrift av åldersbevis hänvisas till motionen.

Utskottet.

Såsom motionären framhållit, medgav 1920 års riksdag, att *Ekegren* finge från och med den 1 januari 1920 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 300 kronor. Statskontoret, som i ärendet avgivit utlåtande, förklarade, att det visserligen kunde synas i någon mån tveksamt, huruvida pension i detta fall borde beredas, då *Ekegren* varit i statens tjänst anställd under

tiden den 1 maj 1898—den 1 april 1917 eller endast inemot 19 år. Enligt gällande bestämmelser angående pensionering av vissa grupper bland arbetare i statens tjänst förutsattes nämligen för erhållande av pension, att vederbörande under minst 25 år tjänat staten. I betraktande av föreliggande ömmande omständigheter ansåg emellertid statskontoret billigt, att någon pension bereddades Ekegren, och tillstyrkte ämbetsverket med hänsyn till Ekegrens korta tjänstetid, att pensionsbeloppet bestämdes till 300 kronor.

Riksdagen fattade ock sitt beslut i överensstämmelse härmed.

Till stöd för sitt yrkande om höjning av Ekegrens pension har motionären åberopat förlidit års riksdagsbeslut, varigenom förre stenarbetaren och skrivaren vid kalkstensbrottet Carl August Holmqvist beviljades en pension å 400 kronor. Med avseende härå anser sig utskottet emellertid böra erinra, att bemälde Holmqvist innehaft anställning vid kalkstensbrottet under en tid av 24 år, först såsom stenarbetare och sedan såsom skrivare å expeditionen, således ej obetydligt längre tid än Ekegren.

Då alltså Ekegrens pension tillmåtts med hänsyn till föreliggande omständigheter och ett bifall till förevarande framställning följaktligen skulle innebära ett frångående av de principer, som hittills tillämpats vid beviljande av understöd åt befattningshavare av här ifrågavarande slag, har utskottet icke ansett skäl föreligga till ändring av ett utav riksdagen nyligen fattat beslut.

Utskottet hemställer sålunda,

att förevarande motion II: 15 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

21:o) I en inom andra kammaren av herr *Billqvist* väckt motion, nr 62, har hemställts, »att riksdagen ville åt vardera av änkorna *Augusta Magnusson, Kristina Abrahamsson, Augusta Pettersson, Beata Sofia Johansson* och *Anna Kristina Andersson* fr. o. m. innevarande år bevilja en årlig pension av 300 kronor.»

*Ang. pension
åt fem änkor
efter i kronans
tjänst vid
Karlsborg
anställda
män.*

I motionen anföres:

»1908 års riksdag beviljade åt i kronans tjänst vid Karlsborg anställda kakelugnsmakaren Karl August Magnusson, timmermannen Ola Abrahamsson, skogvaktaren Ludvig Pettersson och arbetaren Anders Gustav Johansson en årlig pension av 300 kronor vardera och 1910 års riksdag ett lika belopp åt fortifikationsarbetaren Frans August Andersson.

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 8 saml. 16 häft. (Nr 21.)

Samtliga dessa pensionärer ha sedan dess avlidit, Magnusson den 23 oktober 1913, Abrahamsson den 28 oktober 1919, Pettersson den 14 juni 1909, Johansson den 9 december 1920 och Andersson den 10 november 1918, alla efterlämnande änkor i små omständigheter. Änkorna äro:

Augusta Magnusson, född den 7 januari 1844,
 Kristina Abrahamsson, » » 19 maj 1853,
 Augusta Pettersson, » » 28 juni 1856,
 Beata Sofia Johansson, » » 27 september 1848, och
 Anna Kristina Andersson, född den 11 mars 1857.»

Beträffande de vid motionen fogade bilagorna får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Av motionen framgår, att de befattningshavare, för vilkas änkor understöd i motionen begäres, icke innehaft ordinarie anställning i statens tjänst. Änkorna äro sålunda icke berättigade till erhållande av pension. Utskottet vill erinra, att hittills såsom princip gällt, att statstjänares familjepensionering bör bestridas väsentligen med deras egna avgifter, och att staten härvidlag bör inskränka sig till att medverka till bildandet av kassor för sådant ändamål. Enligt utskottets uppfattning bör denna princip allt fortfarande upprätthållas. Frågan om beredande av rätt till pension — såväl tjänste- som familjepension — åt sådana statstjänare, vilka såsom extra ordinarie icke åtnjuta sådan rätt, bör enligt utskottets mening upptagas till behandling i ett sammanhang; och tillåter sig utskottet i detta avseende erinra om det förslag i förevarande ämne, som avgivits av inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga för det statsunderstödda pensionsväsendets centralisering och vilket fortfarande är beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Att för sig upptaga fråga om familjepension för vissa enskilda, ej pensionsberättigade befattningshavare eller för särskilda grupper av sådana befattningshavare bör enligt utskottets mening icke ifrågakomma.

Riksdagen har visserligen vid några tillfällen beviljat årliga understöd åt änkor efter en grupp extra befattningshavare i statens tjänst, nämligen faktoriarbetare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori. Dessa arbetare hava emellertid ansetts intaga en särställning, i det de med hänsyn till arten av sitt arbete likställts med statstjänare, varför det framhållits, att för statspensionering av nämnda arbetare ävensom för pensionering av deras änkor syntes kunna göras gällande samma grunder som för pensionering av ordinarie statstjänare och deras änkor. Understöden till änkorna efter faktoriarbetarna hava bestämts till 300 kronor, vilket belopp icke överstege vad ovanbemälda sakkunniga ifrågasatt i sitt förslag angående icke ordinarie statstjänares rätt till familjepensionering.

Nu anförda omständigheter kunna givetvis icke återopas i här föreliggande fall, varför ett bifall till förslaget skulle innebära införande av helt nya principer och uppenbarligen vara ägnat att medföra konsekvenser av synnerligen vittomfattande art.

Utskottet har alltså funnit sig böra avstyrka bifall till motionen och hemställer,

att förevarande motion II: 62 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

22:o) I en inom andra kammaren av herr *Holmgren* väckt motion, nr 13, har hemställts, »att riksdagen ville besluta, att understöd skall utgå till änkan *Emma Kristina Karlsson* efter samma grunder och till samma belopp som till änka efter underofficer av 3:je graden vid kungl. flottan.»

Ang. under-
stöd åt änkan
Emma
Kristina
Karlsson.

Beträffande motiveringen för detta yrkande ävensom i fråga om ett vid motionen fogat intyg får utskottet hänvisa till motionen.

Av tillgängliga handlingar i ärendet inhämtas, att änkan *Karlsson*, som är född den 30 augusti 1887, sedan den 23 augusti 1920 är anställd såsom sömmerska vid flottans station i Karlskrona med en dagavlöning av 3 kronor 90 öre. Med dyrtidstillägg enligt de för närvarande gällande grunder har hennes månadsavlöning under de senaste månaderna uppgått till omkring 190 kronor. Då hennes man vid sin död innehade befattning, som enligt gällande bestämmelser ej medför någon rätt till familjepension, föreligger icke någon rätt för henne till understöd av statsmedel. Sådant understöd torde ej heller böra ifrågakomma, då hon synes vara fullt arbetsför och alltså i stånd att själv försörja sig. I betraktande av föreliggande omständigheter har utskottet emellertid ansett billigheten bjuda, att, på sätt utskottet i några likartade fall föreslår, hjälp av statsmedel beredes i form av uppfostringsbidrag för barnen. Dessa understöd torde böra bestämmas till 100 kronor årligen för vart och ett av barnen, att utgå från och med den 1 januari 1922 till utgången av det år, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, samt anvisas från allmänna indragningsstaten.

Utskottet.

Under återopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 13, må medgiva, att vart och ett av avlidne underofficerskorpralen vid 1:a hantverkskompaniet nr 63 *Karl Albert Karlssons* fem omyndiga barn må från

och med den 1 januari 1922 till och med det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av ett-hundra kronor.

Ang. pension
åt arbetskan
Ida Amalia
Häggqvist.

23:o) I en inom andra kammaren av herr *Berg* i Karlskrona väckt motion, nr 27, har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja arbetskan vid Karlskrona örlogsvarvs målareverkstad, *Ida Amalia Häggqvist*, en årlig pension av 300 kronor att utgå från 1 januari 1922 under hennes återstående livstid.»

Beträffande motiveringen för detta yrkande hänvisas till motionen och därvid fogade bilagor.

På begäran av utskottet har statskontoret anbefallts att i ärendet avgiva utlåtande, och har statskontoret därvid överlämnat ett av varvschefen i Karlskrona avgivet yttrande, så lydande:

Varvschefen i
Karlskrona.

»I motionen omförmälda *Ida Amalia Häggqvist* var *icke*, såsom i motionen och vid densamma fogat intyg uppgives, anställd vid varvet utan hos den person — t. o. m. 1917 änkan *Karolina Karlsson* och sedermera hustrun *Sofia Söderberg* — vilken enligt upprättat avtal utför vissa tvätt- och rengöringsarbeten å flottans till varvet förlagda fartyg och som för dessa entreprenadarbeten själv anställer och avlönar erforderligt antal biträden. Något avtal mellan varvsmyndighet och *Häggqvist* har således *icke* förefunnits.

Enär alltså *Ida Amalia Häggqvist* *icke* är eller har varit anställd vid flottan, och det av henne å varvet utförda arbetet verkställts i entreprenörs tjänst, synes ett beviljande åt henne av pension eller understöd innebära ett frångående av de principer, som förut legat till grund för pensioners och understöds meddelande.

Jag anser mig emellertid böra meddela, att 1918 års riksdag lärer hava beviljat pension eller understöd åt ovan nämnda änkan *Karolina Karlsson*, i vilket ärende dåvarande varvschefen härstädes på grund av Kungl. Marinförvaltningens resolution den 23 februari 1918, DN:r 79 Ad civ. 213, avgivit yttrande.

Enär nu ifrågavarande *Ida Amalia Häggqvist* under omkring 23 år å varvet utfört arbete i samma utsträckning som daglönare, utan att dock, såsom ovan nämnts, hava varit såsom sådan anställd, har jag intet att erinra mot att hon tillerkännes någon pension eller understöd, men vill dock framhålla, att jämlikt gällande pensioneringsbestämmelser daglönare erhåller pension först efter 25 års anställning i statens tjänst och att ett bifall till den föreliggande motionen utan tvivel kommer att föranleda anspråk på liknande pension eller understöd från andra personer, som i entreprenörs tjänst längre eller kortare tid fullgjort arbete åt varvet.»

Statskontoret.

Statskontoret har för egen del anfört följande:

»Vad beträffar det i motionen nr 27 väckta förslaget om beviljande av pension åt arbetskan *Ida Amalia Häggqvist* får statskontoret åberopa vad varvschefen vid flottans station i Karlskrona i sitt i ärendet avgivna yttrande upplyst; och får

statskontoret tillika för egen del framhålla, att det synes statskontoret betänkligt att frångå hittills följda principer genom att bevilja pension åt en person, som icke varit direkt anställd i statens tjänst utan endast varit biträde åt annan, som på entreprenad utfört arbete för statens räkning.»

Av utredningen i ärendet framgår, att Ida Amalia Häggqvist icke varit anställd i statens tjänst utan endast varit biträde åt annan, som på entreprenad utfört arbete för statens räkning. Hon är alltså icke berättigad till pension eller understöd från statens sida. Under sådana förhållanden och då ett bifall till motionen skulle innebära ett frångående av hittills följda principer i fråga om pensioners eller understöds beviljande, har utskottet, med hänsyn till de konsekvenser, som därav skulle kunna föranledas, funnit sig böra avstyrka bifall till motionen.

Utskottet.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 27 icke må av riksdagen bifallas.

IV. Ang. jordbruksdepartementet.

24:o) I en inom andra kammaren av herr *Jönsson* i Revinge väckt motion, nr 86, har hemställts, »att riksdagen ville bevilja änkan *Klara Larsson*, Flyinge, en årlig pension av 400 kronor att utgå från och med innevarande år.»

Ang. pension
åt stallbetjänten *E. Larssons*
änka.

Beträffande motiveringen för detta yrkande hänvisas till motionen.

På begäran av utskottet har statskontoret anbefallts att avgiva utlåtande i ärendet; och har statskontoret därvid överlämnat ett yttrande av chefen för Flyinge hingstdepå, så lydande:

»I anledning av Kungl. Stuteriöverstyrelsens skrivelse den 21 dennes, nr 139, med infordrande av yttrande över inom riksdagen väckt motion om pension åt en avliden stallbetjänts efterlevande änka och barn, får jag värdsamt anföra, att inga bestämmelser finnas rörande dylik pensionering ävensom att, utom ifrågavarande fall, sedan flera årtionden tillbaka icke någon gift stallbetjänt avlidit i tjänsten, undantagande en, som år 1917 omkom vid ellsolycka å hingststationen, där han tjänstgjorde, och för vars efterlevande änka och barn 1918 års riksdag beviljade livränta enligt lagen om olycksfall i arbete den 16 juni 1916.

Chefen för
Flyinge
hingstdepå.

Den i motionen avsedda stallbetjänten, *Edvard Albin Larsson*, är född den 8 oktober 1886, antagen till stallbetjänt den 1 november 1908 samt avled den 10 mars 1921. Sina tjänsteåligganden skötte *Larsson* så långt hälsa och krafter stodo bi på ett pliktstroget och samvetsgrant sätt, varjämte han städse ådagalagt ett hedrande uppförande. Vid fränfallet efterlämnade han änka *Klara*, född den 7 juli 1891, samt 2:ne döttrar, *Elly Linea*, född den 11 juni 1911 och *Vera Allis*, född

den 24 april 1913. Bouppteckningen efter honom utvisade inga skulder samt inga andra tillgångar än lösöret, som värderades till 674 kronor, varjämte, enligt vad modern upplyste, flickorna erhållit vardera 2,000 kronor efter Larssons tidigare avlidne fader.»

För egen del har statskontoret anfört följande:

Statskontoret.

»I motionen nr 86 har framställning gjorts om pension med 400 kronor årligen åt änkan efter stallbetjänten vid Flyinge hingstdepå Edvard Larsson. Av det yttrande chefen för nämnda hingstdepå avgivit i ärendet framgår emellertid, att änkan Larsson är född år 1891. Hon är alltså ännu ung och torde kunna själv försörja för sitt uppehälle, varför någon pension åt henne knappast torde vara av behovet påkallad. Däremot torde hon, så länge barnen äro minderåriga, kunna anses vara i behov av hjälp till deras vård och uppfostran, varför billighetsskäl synas tala för att makarnas döttrar Elly Linea och Vera Allis tilldelas understöd till förslagsvis samma belopp, som av statskontoret år 1921 föreslagits åt avlidne linjearbetaren A. D. Holsts barn eller 100 kronor, att för envar av dem utgå till och med det kalenderår, under vilket hon uppnår 18 års ålder.»

Utskottet.

I likhet med statskontoret anser utskottet någon pension för änkan Larsson icke böra ifrågakomma, då hon lärer få antagas kunna själv försörja sig. Häremot synes i betraktande av föreliggande omständigheter billigheten bjuda, att, såsom utskottet här ovan i ett likartat fall föreslagit, hjälp må utgå av statsmedel i form av uppfostringsbidrag för barnen; och torde understöden böra bestämmas till 100 kronor årligen för vardera av barnen att utgå från och med den 1 januari 1922 intill utgången av det år, under vilket barnet uppnår 18 års ålder.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 86, må medgiva, att vardera av avlidne stallbetjänten Edvard Larssons omyndiga barn Elly Linea och Vera Allis må från och med den 1 januari 1922 till och med det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av etthundra kronor.

Stockholm den 23 mars 1922.

På bankoutskottets vägnar:

EMIL KRISTENSSON.

Reservationer:

vid punkt 9:o) (ang. pension åt pressombudet H. F. Vallentins änka)

av herrar *Carlsson* i Stockholm, *Borggren* och *Lovén*, vilka hemställt, »att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition, må medgiva, att pressombudet vid beskickningen i London *Hugo Ferdinand Vallentins änka Agnes Eliza Mary*, född Hartwig, må från och med den 1 april 1921 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av ettusen kronor»;

vid punkt 21:o) (ang. pension åt fem änkor efter i kronans tjänst vid Karlsborg anställda män)

av herrar *Borggren*, *Bäcklund* och *Lovén*, vilka hemställt, »att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 62, må medgiva, att envar av änkorna *Augusta Magnusson*, född Lindqvist, Karlsborg, *Kristina Abrahamsson*, född Johansdotter, Karlsborg, *Augusta Pettersson*, Mölltorp, *Beata Sofia Johansson*, född Larsdotter, Mölltorp, och *Anna Kristina Andersson*, född Sjöberg, Mölltorp, må från och med den 1 januari 1922 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, från allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av trehundra kronor»;

Herrar *Kristensson*, *Lindley*, *Walles* och *Andersson* i Hägelåkra hava begärt få antecknat, att de icke deltagit i behandlingen av det under punkt 9:o omförmälda ärende ang. pension åt H. F. Vallentins änka.
